

Persbericht

Luxemburg, 14 februari 2020

De Commissie heeft haar verantwoordelijkheden op het gebied van nucleaire veiligheid uit hoofde van het Euratom-Verdrag vervuld, maar er is ruimte voor verbetering, aldus controleurs

Nucleaire veiligheid valt in het algemeen onder de verantwoordelijkheid van de EU-lidstaten die kernenergie gebruiken, maar de Europese Commissie heeft ook specifieke verantwoordelijkheden op dit gebied, voornamelijk wat betreft wetgeving en toezicht. Volgens een nieuw verslag van de Europese Rekenkamer heeft de Commissie deze verantwoordelijkheden vervuld, maar is er nog ruimte om het rechtskader en haar interne richtsnoeren te actualiseren.

Het Euratom-Verdrag van 1957 regelt het vreedzame gebruik van kernenergie in de EU. De vergunninghouders van kerninstallaties (exploitanten) dragen de hoofdverantwoordelijkheid voor de veiligheid van hun installaties, onder toezicht van de nationale regelgevende autoriteiten. Euratom heeft richtlijnen vastgesteld met basisnormen voor de bescherming van de gezondheid van werknemers en de bevolking tegen de aan ioniserende straling verbonden gevaren. Na raadpleging van het Europees Parlement worden richtlijnen inzake nucleaire veiligheid, basisveiligheidsnormen en het beheer van radioactief afval en verbruikte splijtstof vastgesteld en regelmatig geactualiseerd door de Raad op basis van een voorstel van de Commissie.

De Commissie ziet ook toe op de omzetting van deze richtlijnen in nationale wetgeving door de lidstaten, en stelt indien nodig inbreukprocedures in. De Commissie gaat ook na of de geplande investeringsprojecten op nucleair gebied van de lidstaten verenigbaar zijn met het Euratom-Verdrag. De Commissie heeft de bevoegdheid om de werking en de doeltreffendheid van de installaties van de lidstaten voor de controle op de radioactiviteit van de lucht, het water en de bodem te verifiëren. Bovendien bedient, beheert en ontwikkelt zij het systeem van communautaire regelingen voor snelle uitwisseling van informatie in geval van stralingsgevaar (Ecurie), dat is opgezet naar aanleiding van het ongeval in Tsjernobyl in 1986, om informatie uit te wisselen in geval

Dit persbericht wil slechts de kernboodschap weergeven van het speciaal verslag van de Europese Rekenkamer. Het volledige verslag is terug te vinden op www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

van stralingsgevaar. Onze controle was gericht op de activiteiten van de Commissie op basis van haar bevoegdheden en verantwoordelijkheden uit hoofde van het Verdrag.

“Over het algemeen heeft de Commissie haar verantwoordelijkheden op het gebied van nucleaire veiligheid vervuld”, aldus João Figueiredo, het lid van de Europese Rekenkamer dat verantwoordelijk is voor het verslag. “Wij bevelen echter een actualisering aan van het rechtskader, de benaderingen en de procedures die momenteel worden gebruikt om de omzetting van de Euratom-richtlijnen te beoordelen, de adviezen over investeringen op nucleair gebied uit te brengen en installaties voor de controle van de radioactiviteit te verifiëren”.

De controleurs onderzochten de controles die de Commissie heeft verricht inzake de uitvoering door de lidstaten van drie recente Euratom-richtlijnen: de richtlijn inzake radioactief afval (Radioactive Waste Directive — RWD), de gewijzigde richtlijn inzake nucleaire veiligheid (Nuclear Safety Directive — NSD) en de richtlijn inzake basisveiligheidsnormen (Basic Safety Standards Directive — BSSD). Een groot aantal lidstaten heeft binnen de gestelde termijn de Commissie in kennis gesteld van hun maatregelen ter uitvoering van de BSSD en de gewijzigde NSD. Niet alle lidstaten hebben de RWD echter correct uitgevoerd. De Commissie heeft in dit verband 15 inbreukprocedures ingeleid, en de meeste daarvan liepen nog ten tijde van onze controle.

Eind 2019 waren 124 kernreactoren in bedrijf in 14 EU-lidstaten (met inbegrip van het VK). In vier van deze lidstaten werden nieuwe reactoren gebouwd. Aangezien regelingen voor paraatheid bij en respons op noodsituaties een nationale verantwoordelijkheid zijn, is de rol van de Commissie bij stralingsgevaar beperkt tot het beheer van het Ecurie-systeem. De Commissie heeft Ecurie aangevuld met het EU-platform voor de uitwisseling van radiologische gegevens (European Radiological Data Exchange Platform — Eurdep), een onlineplatform waarop gegevens over stralingsmonitoring vrijwel in realtime beschikbaar worden gesteld aan autoriteiten. De controleurs waren van mening dat het systeem over het algemeen goed functioneert, ook al is er ruimte voor verbetering.

Tot slot merkten de controleurs op dat in het huidige kader voor het uitbrengen van adviezen over de verenigbaarheid van investeringsprojecten op nucleair gebied met het Euratom-Verdrag geen rekening wordt gehouden met de meest recente beleids-, wetgevings- en technologische ontwikkelingen. Zij bevelen ook een herziening en versterking aan van de procedures die worden gebruikt om de doeltreffendheid van nationale installaties voor de controle van de radioactiviteit te verifiëren.

Noot voor de redactie

De internationale wetgeving inzake nucleaire veiligheid is gebaseerd op het grondbeginsel dat de veiligheid van kerninstallaties een nationale verantwoordelijkheid is. De regeringen zijn verantwoordelijk voor het reguleren van de nucleaire veiligheid en de exploitanten van kerninstallaties zijn de eindverantwoordelijken voor de veiligheid van hun installaties. Tot slot is de Internationale Organisatie voor Atoomenergie (IAEA) het mondiale intergouvernementele forum voor wetenschappelijke en technische samenwerking op nucleair gebied.

In de EU is bij het Euratom-Verdrag van 1957 de Euratom-Gemeenschap (Euratom) opgericht — een afzonderlijke juridische entiteit, hoewel deze dezelfde leden als de EU heeft en door de EU-instellingen wordt bestuurd. Euratom heeft richtlijnen vastgesteld met basisnormen voor de bescherming van de gezondheid van werknemers en de bevolking tegen de aan ioniserende straling verbonden gevaren.

Onze controle was gericht op de activiteiten van de Commissie uit hoofde van het Euratom-Verdrag. Bij de controle is het internationale kader voor nucleaire veiligheid of de toepassing ervan in de lidstaten niet onderzocht en is er ook niet naar de technische aspecten van nucleaire veiligheid gekeken.

De ERK heeft zich reeds eerder over de bijstandsprogramma's van de EU voor de ontmanteling van nucleaire installaties gebogen in [Speciaal verslag nr. 22/2016](#).

Speciaal verslag nr. 03/2020 *“De Commissie draagt bij tot de nucleaire veiligheid in de EU, maar actualisering is nodig”* is in 23 EU-talen beschikbaar op de website van de ERK (eca.europa.eu).

Perscontact voor dit verslag

Claudia Spiti - claudia.spiti@eca.europa.eu - T: (+352) 4398 45547 / M: (+352) 691 553547